

**UCHWAŁA NR IV.25.2024
RADY GMINY ZAGRODNO**

z dnia 21 czerwca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Zagrodno na lata 2024 – 2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 424) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Zagrodno na lata 2024 – 2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zagrodno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Zagrodno

Bartosz Kunecki

Załącznik do uchwały Nr IV.25.2024
Rady Gminy Zagrodno
z dnia 21 czerwca 2024 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE ZAGRODNO NA LATA 2024 - 2027**

Zagrodno 2024

WSTĘP

Instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej.

Przemoc domowa jest jednym z problemów społecznych, do rozwiązywania, którego należy podchodzić systemowo przy aktywnym zaangażowaniu władz publicznych, przedstawicieli sektora edukacji, zdrowia, mieszkańców społeczności lokalnej. Podstawowym założeniem, które obliguje administrację rządową i samorządową do podejmowania działań w zakresie rozwiązywania i przeciwdziałania temu problemowi jest poszanowanie praw człowieka oraz fakt, że przemoc domowa nie jest prywatną sprawą rodziny, nie jest też prywatnym konfliktem pomiędzy małżonkami. Konsekwencje społeczne dla ofiar przemocy mogą towarzyszyć im przez całe życie, skutecznie destabilizując, utrudniając, a w skrajnych przypadkach wykluczając z funkcjonowania w różnych sferach życia. Doświadczanie przemocy domowej jest tym bardziej dramatyczne, że występuje w miejscu, które z założenia powinno dawać jednostce wsparcie, bezpieczeństwo i stwarzać optymalne warunki do rozwoju i społecznego funkcjonowania, a jej sprawcami są często członkowie rodziny, osoby bliskie i zaufane.

Głównym celem Programu jest dążenie do ograniczania skali i skutków przemocy domowej i rodzinnej na terenie Gminy Zagrodno. Program zakłada podejmowanie działań chroniących ofiary przemocy, skierowanych do sprawców przemocy oraz działań edukacyjnych skierowanych do społeczeństwa i służb świadczących fachową pomoc i wsparcie. W Programie zawarto podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie, istotne przy planowaniu działań w zakresie zapobiegania i zwalczania przemocy. Ponadto określono cel strategiczny oraz konkretne zadania Programu, realizowane w ramach zasobów jakimi dysponuje gmina, ponieważ Program stanowi wspólny plan działań instytucji i organizacji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie. Cechą charakterystyczną działań jest ich interdyscyplinarność, co przyczyni się do usprawnienia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy oraz ograniczenia zjawiska przemocy, a tym samym poprawy warunków funkcjonowania rodzin.

I. TEORETYCZNE PODSTAWY ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

1.1 Definicja przemocy

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz.424) definiuje przemoc domową jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub

zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

1.2 Charakterystyka zjawiska przemocy

1.2.1. *Formy przemocy*

Można wyodrębnić następujące formy przemocy:

- 1) *Przemoc fizyczna* to wszelkiego rodzaju bezpośrednie działanie z użyciem siły, którego rezultatem jest popychanie, obezwładnianie, kopanie, policzkowanie, szarpanie, duszenie, ciągnięcie za włosy, rzucanie przedmiotami, ale także używanie niebezpiecznych narzędzi lub groźenie ich użyciem, zadawanie bólu;
- 2) *Przemoc psychiczna* to sprawowanie przez sprawcę kontroli nad ofiarą, np. straszenie zabójstwem, zabranie dzieci, niszczenie lub groźenie zniszczeniem rzeczy. To działania, które powodują lub z dużym prawdopodobieństwem mogą spowodować krzywdy zdrowotne, fizyczne, psychiczne, moralne lub społeczne. Przemoc psychiczna może się przejawiać w: używaniu wulgarnych, poniżających lub zawstydzających słów, wyśmiewaniu cech, poglądów, przekonań, pochodzenia czy religii, nieustannej krytyce, ograniczaniu kontaktów z rodziną i znajomymi, wmawianiu choroby psychicznej, ograniczaniu wolności, snu czy pożywienia, nakazywaniu i zakazywaniu, stosowaniu gróźb itp. Przemoc psychiczna towarzyszy wszelkim innym formom przemocy;
- 3) *Przemoc seksualna* to wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy np. nieakceptowane praktyki seksualne i pieszczoty, sadystyczne formy współżycia, zmuszenie do oglądania lub nagrywania filmów pornograficznych;
- 4) *Przemoc ekonomiczna* to odmawianie lub ograniczanie dostępu do wspólnych środków finansowych lub odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie bądź ograniczanie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, są to działania mające na celu całkowite uzależnienie finansowe ofiary od sprawcy, zakazywanie jej pracy

zawodowej, niedawanie wystarczającej ilości pieniędzy na prowadzenie domu, okradanie, niezaspokajanie podstawowych potrzeb rodziny;

5) *Zaniedbywanie* to niezaspokajanie podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych dziecka, osoby starszej, czy niepełnosprawnej, odrzucenie emocjonalne, naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich, ograniczanie lub pozbawianie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb;

6) *Cyberprzemoc* to istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

1.2.2. Czynniki wpływające na występowanie zjawiska przemocy

Na występowanie zjawiska przemocy domowej ma wpływ wiele różnorodnych czynników, prawdopodobieństwo jej wystąpienia zwiększają m.in.:

1) *normy społeczne i kulturowe* – w wielu środowiskach istnieje przekonanie o dominacji mężczyzn nad kobietami, o prawie rodziców do dominacji nad dziećmi; występuje przyzwolenie na stosowanie kar cielesnych wobec dzieci; istotną siłę posiadają normy związane z prywatnością rodziny, przekonanie, iż „w sprawy rodzinne nie należy się wtrącać”;

2) *alkoholizm* – nadmierne spożywanie alkoholu; alkohol ogranicza możliwość kontroli własnego zachowania, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem, powoduje zaburzenia percepcji i oceny rzeczywistości;

3) *status ekonomiczny* – stres związany ze zbyt niskimi zarobkami, bezrobociem lub zagrożeniem utratą pracy;

4) *dziedziczenie wzorca przemocy* – bycie ofiarą lub świadkiem przemocy w dzieciństwie zwiększa prawdopodobieństwo stosowania przemocy w życiu dorosłym;

5) *osobowość osoby doznającej przemocy* - tzw. dezadapcyjność, czyli brak zdolności jednostki do przystosowania się do zmieniających się warunków środowiskowych i utrzymywania optymalnego poziomu funkcjonowania psychospołecznego;

6) *osobowość sprawcy* – chęć dominacji, wrodzona lub nabyta skłonność do agresji, nieufność, zazdrość, brak empatii, niska wrażliwość, niskie poczucie własnej wartości, obawa przed odrzuceniem i utratą rodziny.

1.2.3 Kryteria występowania zjawiska przemocy

Cechami charakterystycznymi przemocy domowej są:

- *Intencjonalność* – działania osoby stosującej przemoc domową nie są przypadkowe. Intencjonalność nie musi oznaczać celowego oznaczania celowego krzywdzenia bliskich i zadawania im bólu. Osoba stosująca przemoc dąży do uzyskania pełnej kontroli i władzy nad osobą doznającą przemocy, do jej bezwzględnego posłuszeństwa. Jest przekonana, że wie co jest dobre dla pozostałych członków rodziny, a w związku z tym posiada wyłączne prawo podejmować decyzje, ustalać zasady życia w rodzinie – pozostali muszą się podporządkować.
- *Dysproporcja siły* – nie chodzi tu jedynie o różnicę sił fizycznych, ale także przewagę związaną z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym itp. W związku opartym na przemocy jeden z partnerów czuje się silniejszy, a drugi – słabszy. W wyniku kolejnych aktów przemocy różnica sił coraz bardziej się pogłębia, osoba doznająca przemocy staje się coraz bardziej bezradna, a osoba stosująca przemoc – coraz bardziej silna i bezkarna.
- *Naruszanie godności i praw* – osoba stosująca przemoc narusza godność osoby doznającej przemocy domowej, poniża ją, ośmiesza, pozbawia wszelkich praw (np. do kontaktów z rodziną, godziwych warunków życia, itp.).
- *Doświadczanie cierpienia i bólu* – osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie drugiej osoby na poważne szkody, doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że osoba doznająca przemocy ma mniejszą zdolność do samoobrony.

II. PODSTAWA PRAWNA REALIZACJI PROGRAMU

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych przez następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej;
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”;

- Uchwała Nr LXXV.466.2023 Rady Gminy Zagrodno z dnia 29 grudnia 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii ;
- Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym;
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny;
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Zagrodno na lata 2024-2027 jest zintegrowany z następującymi programami:

- Rządowy Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030;
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zagrodno na lata 2021-2025;
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2024.

III. ZASOBY INSTYTUCJONALNE GMINY ZAGRODNO W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Zgodnie z art.6 ust. 2 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Zagrodno na lata 2024-2027 będzie realizowany w oparciu o sieć instytucji zajmujących się bezpośrednio i pośrednio przeciwdziałaniem przemocy domowej na terenie Gminy Zagrodno lub współpracujących z jednostkami gminnymi.

3.1 Zadania zespołu interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego lub grupy diagnostyczno - pomocowych.

Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, Żandarmerii Wojskowej, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń.

Natomiast do zadań grupy diagnostyczno – pomocowej należy w szczególności:

- 1) dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 2) realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- 3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność;

- 4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 5) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 6) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
- 7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;
- 9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
 - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,
 - b) wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
- 10) informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

3.2 Analiza zjawiska przemocy na terenie Gminy Zagrodno

Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym nie łatwo się rozmawia, a który jeszcze trudniej zbadać., dlatego właściwe oszacowanie zjawiska przemocy domowej nie jest prostym zadaniem. Statystyki, w posiadaniu których są jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy, pozwalają oszacować jedynie przybliżone rozmiary zjawiska. Problematyka przemocy jest traktowana, jako sprawa wstydliva, skrywana w czterech ścianach domu i często nie zgłaszana służbom.

Poniższa analiza zjawiska przemocy w Gminie Zagrodno została przygotowana w oparciu o dane posiadane przez jednostki współpracujące w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym przede wszystkim dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Zagrodno oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zagrodnie.

To właśnie Zespół interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno – pomocowe są instrumentami odpowiedzialnym w gminie za efektywną współpracę instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie. Liczbę odbytych posiedzeń powyższych podmiotów przedstawia poniższa tabela:

Liczba posiedzeń	ZI	GR/GDP
2021	4	11
2022	4	16
2023	3	15

3.2.1. Procedura „Niebieska karta”

Procedura Niebieskiej Karty to specjalne narzędzie, które ma służyć przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Szczególna ochrona osoby pokrzywdzona czy zagrożonej przemocą rozpoczyna się z chwilą wypełnienia formularza (NK-A) przez policjanta, przedstawiciela pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia lub gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Przy założeniu „Niebieskiej Karty A” osoba pokrzywdzona otrzymuje formularz o nazwie „Niebieska Karta B” z informacjami gdzie dodatkowo może otrzymać pomoc. Po założeniu „Niebieskiej Karty A” przez służby, karta jest przekazywana do Zespołu Interdyscyplinarnego. Liczbę wszczętych w ostatnich trzech latach procedur przedstawia poniższa tabela:

	2021	2022	2023
Ogólna liczba wszczętych „Niebieskich kart - A”, w tym:	18	16	17
Policja	18	15	16
OPS	0	1	0
GKRPA	0	0	0
Placówki Służby Zdrowia	0	0	0
Placówki Oświatowe	0	0	1

Dane z realizacji procedury „Niebieskiej Karty” w Gminie Zagrodno pokazują, że w latach 2021-2023 liczba wszczętych procedur waha się na tym samym poziomie. Spośród wszystkich podmiotów uprawnionych do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty dominują procedury wszczęte przez funkcjonariuszy Policji.

Po zapoznaniu się z kartą Zespół zaprasza osobę doznającą przemocy na spotkanie, na którym wspólnie z osobą pokrzywdzoną buduje plan pomocy dopasowany do jej potrzeb oraz uzupełniana jest „Niebieska Karta C”. W planie pomocy może znaleźć się np. monitoring sytuacji rodzinnej prowadzony przez dzielnicowego i pracownika socjalnego, pomoc materialna, pomoc psychologiczna, pomoc prawna czy złożenie wniosków do sądu. Kolejnym etapem jest wypełnienie

Formularza D Niebieskiej Karty. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy diagnostyczno-pomocowej wypełniają go w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie. Przepisy nie precyzują jednak, czy ma to się odbyć podczas posiedzenia czy indywidualnego kontaktu członka zespołu interdyscyplinarnego lub grupy diagnostyczno-pomocowej z daną osobą.

Liczbę formularzy C i D Niebieskiej karty, wypełnionych w ostatnich trzech latach w obecności osób, których dotyczy, przedstawia poniższa tabela:

Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	C	D
2021	16	16
2022	6	5
2023	7	2

W przedstawionych danych widoczna jest niechęć osób dotkniętych przemocą do kontynuowania już wszczętej procedury „Niebieskiej Karty”. Nie stawianie się na zaproszenie i wezwanie osób doświadczających i stosujących przemoc wpływa na fakt, iż praca z osobami dotkniętymi przemocą realizowana jest głównie przez wizyty w środowisku pracownika socjalnego i dzielnicowego, których zadaniem jest monitorowanie sytuacji.

3.3 Analiza SWOT zjawiska przemocy domowej

Opracowana diagnoza problemu przemocy domowej, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej umożliwiły sporządzenie analizy SWOT(ang. Strengeths –mocne strony, Weaknesses –słabe strony, Opportunities – szanse, Threats –zagrożenia), która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Zagrodno.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • dobre rozpoznanie środowiska przez pracowników socjalnych, • zaangażowanie oraz współpraca wielu podmiotów: policji, placówek oświatowych, ośrodków zdrowia, GKRPA, GOPS, kuratorów, organizacji pozarządowych w działanie na rzecz dzieci i rodzin w zakresie przeciwdziałania przemocy, • zatrudnienie w placówkach oświatowych psychologów ,pedagogów i innych specjalistów, • funkcjonowanie punktu konsultacyjnego, 	<ul style="list-style-type: none"> • długi okres rozstrzygania spraw w sądach, • zatajanie przez członków rodziny i bliskich przemocy domowej, • wycofanie zeznań przez osoby doznające przemocy, co utrudnia udzielenie pomocy, • powiązanie zjawiska przemocy z innymi szkodliwymi zjawiskami, tj. uzależnienia, ubóstwo, • brak zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie wystarczającej liczby miejsc w ośrodkach wsparcia, • brak mieszkań socjalnych dla osób

<p>w którym osoby dotknięte przemocą mogą uzyskać pomoc,</p> <ul style="list-style-type: none"> • bezpłatne wyjazdy dzieci z rodzin dotkniętych przemocą na kolonie letnie, w ramach wsparcia z GKRPA, • upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży działań informacyjnych, profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy, • program korekcyjno - edukacyjny dla sprawców przemocy domowej jako forma edukacyjna, profilaktyczna i motywująca do zachowania poprawności zachowania, w tym zaprzestaniu stosowania przemocy domowej. 	<p>doświadczających przemocy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak miejsca schronienia tymczasowego adresowanego do osób doświadczających przemocy, • brak w gminie grup wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie, • długi czas oczekiwania na konsultacje u lekarzy specjalistów (psychiatra, neurolog)
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie wiedzy służb społecznych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej; • wzrost świadomości dzieci i młodzieży na temat przeciwdziałania przemocy domowej; • zmiana postaw społecznych, obalenie mitów i stereotypów o tematyce przemocy domowej; • zwiększenie działań informacyjnych dotyczących problematyki przemocy domowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • brak reakcji społeczeństwa na występującą przemoc domową w środowisku lokalnym; • niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy domowej; • możliwość wypalenia zawodowego wśród kadr działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej; • niski poziom zaufania do instytucji i niechęć do współpracy ze strony osób, rodzin; • wzrastająca liczba osób doznających przemocy domowej; • trudność w komunikacji, zrozumienia instytucji i osób potrzebujących pomocy.

IV. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Głównym celem programu jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej, ochrona osób dotkniętych przemocą domową oraz tworzenie profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową. Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów strategicznych. Zadania w Programie mają charakter ciągły, przeznaczone na realizację w latach 2024–2027 bądź, jeśli wystąpi niezbędna konieczność ich wykonania.

Cel 1	Rozszerzenie profilaktycznej działalności informacyjno – konsultacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów związanych z przemocą domową.
Kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • publikacja artykułów w lokalnej prasie i współpraca z

	<p>mediami w celu edukacji społecznej na temat przeciwdziałania przemocy;</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie działań profilaktycznych, w tym działań psychoedukacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży dorosłych, organizowanie konkursów, festynów rodzinnych promujących rozwiązywanie konfliktów bez przemocy oraz kampanii społecznych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej; • opracowanie, pozyskiwanie i dystrybucja materiałów informacyjnych dotyczących problemu przemocy domowej; • udzielanie profesjonalnej pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej.
Wskaźniki działań	<ul style="list-style-type: none"> • liczba artykułów prasowych; • liczba zorganizowanych festynów, konkursów, kampanii i innych działań profilaktycznych • liczba opracowanych, pozyskanych i rozpowszechnionych na terenie Gminy Zagrodno, ulotek i broszur profilaktyczno-informacyjnych.
Termin realizacji	2024 – 2027
Cel 2	Zapewnienie wielowymiarowej ochrony oraz pomocy osobom dotkniętym przemocą domową
Kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • zintensyfikowanie działań zespołu interdyscyplinarnego w szczególności poprzez realizację procedury „Niebieskie Karty”; • interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej poprzez wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”; • realizowanie pomocy w formie poradnictwa psychologicznego, socjalnego, prawnego, zawodowego i rodzinnego; • utworzenie grup wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową; • zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc w całodobowych ośrodkach wsparcia lub w ośrodkach interwencji kryzysowej; • tworzenie warunków umożliwiających ofiarom przemocy otrzymywanie w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych. • zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej; • pomoc w formie pracy socjalnej oraz pomocy pieniężnej i niepieniężnej w ramach pomocy społecznej
Wskaźniki działań	<ul style="list-style-type: none"> • liczba posiedzeń ZI; • liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych; • liczba osób objętych pomocą; • liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty” przez poszczególne właściwe służby; • liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa; • liczba osób, którym zapewniono miejsce w całodobowych ośrodkach wsparcia lub ośrodkach interwencji kryzysowej;

	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób (ofiar przemocy), które otrzymały mieszkania • socjalne; • liczba dzieci, którym zapewniono bezpieczeństwo w trybie art. 12 a ustawy o przeciwn. przemocy domowej; • liczba osób dotkniętych problemem przemocy, którym udzielono pomocy w formie pracy socjalnej lub innej; • liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”, na skutek ustania przemocy i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy • liczba grup wsparcia dla osób dotkniętych przemocą.
Termin realizacji	2024 – 2027
Cel 3	Skuteczne oddziaływanie na osoby sprawujące przemoc domową
Kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie osobom stosującym przemoc uczestnictwa w programie korekcyjno–edukacyjnym; • zapewnienie osobom stosującym przemoc uczestnictwa w programie psychologiczno–terapeutycznym; • edukowanie osób stosujących przemoc domową o grożącej odpowiedzialności karnej; • przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową, a w tym też: <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie poziomu wiedzy osób stosujących przemoc na temat skutków prawnych związanych ze stosowaniem przemocy domowej; - kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.
Wskaźniki działań	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób skierowanych do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym, psychologiczno-terapeutycznym; • liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny, psychologiczno- terapeutyczny; • liczba osób skierowanych do GKRPA; • liczba przeprowadzonych rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową.
Termin realizacji	2024 – 2027
Cel 4	Podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej
Kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskie Karty, skutecznego radzenia sobie ze stresem oraz

	przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu; <ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie dostępu do superwizji; • zapewnienie dostępu pracownikom zawodowym zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy domowej dostępu do specjalistycznej literatury oraz materiałów szkoleniowych.
Wskaźniki działań	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych szkoleń; • liczba osób biorących udział w szkoleniach/podnoszących swoje kwalifikacje z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej; • liczba osób biorących udział w superwizji; • liczba opracowanych materiałów szkoleniowych.
Termin realizacji	2024 – 2027

V. REALIZATORZY PROGRAMU

Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej jest dokumentem długofalowym i będzie realizowany w latach 2024-2027.

Przy realizowaniu postanowień w/w Programu rekomenduje się udział i współdziałanie między innymi:

- 1) Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Zagrodno;
- 2) Urzędu Gminy w Zagrodnie i jednostek organizacyjnych urzędu;
- 3) Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zagrodnie;
- 4) Policji, sądów, prokuratury;
- 5) Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zagrodnie;
- 6) Placówek oświatowych i wychowawczych: w tym szkół, przedszkoli;
- 7) Placówek ochrony zdrowia;
- 8) Poradni psychologiczno-pedagogicznej;
- 9) Organizacji pozarządowych;
- 10) Ośrodków wsparcia i interwencji kryzysowej;
- 11) Mediów;
- 12) Innych instytucji, organizacji, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących cele i działania zawarte w Programie.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Cele programu i ich realizacja oraz działania zaplanowane do realizacji w ramach tego Programu mają służyć ochronie rodzin zagrożonych przemocą oraz poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy. Aby skutecznie zapobiegać problemowi przemocy i niwelować patologiczne zachowania przemocowe, należy zbudować wielopoziomowy, spójny system pomocy

dla rodzin uwikłanych w przemoc, którego fundamentem będzie aktywizacja zasobów lokalnych. Program kierowany jest również do osób zajmujących się udzielaniem pomocy osobom i rodzinom uwikłanym w przemoc, jak również do sprawców przemocy. Zgodnie z założeniami Program kierowany jest do:

- 1) osób doznających przemocy domowej, w tym dzieci, współmałżonków lub partnerów pozostających w związkach nieformalnych, osób w podeszłym wieku, osób niepełnosprawnych;
- 2) osób stosujących przemoc domową;
- 3) świadków przemocy domowej;
- 4) pracowników instytucji i służb zajmujących się profesjonalnie udzielaniem pomocy osobom doświadczającym przemocy;
- 5) społeczności lokalnej.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony ofiar osób doznających przemocy domowej na lata 2024 -2027 są środki własne Gminy. Ponadto program może być finansowany z dotacji uzyskanych z budżetu państwa i państwowych funduszy celowych, środków pozabudżetowych pozyskanych jako dotacje i granty na realizację projektów finansowanych z funduszy europejskich oraz w ramach własnych środków posiadanych przez organizacje pozarządowe realizujące zadania programu i innych.

VII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

- 1) Monitoring Programu będzie przeprowadzany w oparciu o gromadzone i analizowane informacje uzyskiwane od realizatorów Programu, a w szczególności danych zebranych przez Zespół Interdyscyplinarny.
- 2) Stały coroczny monitoring Programu ma na celu sprawdzenie efektywności prowadzonych działań, podejmowanych zadań i sposobów ich realizacji, by w konsekwencji zwiększać efektywność pracy poszczególnych jednostek w zakresie zjawiska przemocy domowej.
- 3) Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024 – 2027 będzie monitorowany poprzez:
 - a) sporządzanie corocznego sprawozdania z realizacji Programu i przedłożenie Radzie Gminy Zagrodno w terminie do 30 kwietnia każdego roku,
 - b) bieżącą wymianę informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami tworzącymi lokalny system przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Zagrodno.

Program ma charakter otwarty, tzn. dopuszcza się jego rozszerzenie o dodatkowe rozwiązania lub modyfikację zaproponowanych działań stosownie do możliwości i pojawiających się potrzeb.

Uzasadnienie

Konieczność opracowania programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej wynika wprost z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Program ma stanowić podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do zwiększenia skuteczności przeciwdziałania zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Zagrodno.

Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie uchwały jest uzasadnione.